

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 50 „
Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni lehet az év folytatán minden hónap elején.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI HETILAP

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ ES KIADÓ-HIVATAL: V. TIZED, NYÁR-ÚTCA 33. SZ. TELEFON: 38. SZÁM.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjed-
mes hirdetéseknel árleengedés adatik.

Helyegdíj minden beiktatásért 30 kr.

Az alsókerületi beszámoló.

Bartók Lajos, Kecskemét város alsókerületének orsz. képviselője mult vasárnap, október hó 28-án tartotta meg beszámoló beszédjét.

A t. képviselő úr beszédjének nem tulajdonítunk oly jelentőséget, hogy azzal lapunk e helyen méltó volna foglalkozni, ha azonban mégis megengedjük magunknak ezt a luxust: teszünk ezt azért, hogy rámutassunk arra a hipokrizisre, arra a maga nemében páratlanul álló szemfényvesztésre, mit az Ugron párt vezetési — hiszen köz-katonái nincsenek, — a választók jó-hiszeműségével üznek.

E szemfényvesztő, minden komolyabb alapot nélkülöző, ugrósi politikának egyik uszályhordója Bartók Lajos is, ki a 48-as elvek alapján választotta meg magát képviselőnek, a függetlenségi párt elveinek alapján áll de csak is szóval, hogy azonban szavát hogyan váltja be, miképen értelmezi az egyenlőséget: azt parlamenti működésével, mely a különféle pártfrnyalatokkal való örökös kokettirozásból áll, eléggé bebizonyította.

A t. képviselő úr azért nem szavazta meg az egyházpolitikai javaslatokat, mert „az egyes felekezetek közti jó viszonyt akarta föntartani.”

Azért nem szavazta meg a vallás szabad gyakorlásáról, a zsidók recepciójáról szóló törvényeket sem!

Igazán fel kell jajdulni az embernek, ha ilyesmiket hall és pedig komolyan elmondva azzal a célzattal, hogy elhagyjuk neki és magának prozelitákat csináljon. Hát az egyenlőség magasztos elvei, melyekért Európa népei már több, mint egy század óta küzdenek, már odajutottak, hogy azokat ily módon tegyék csúfá? Avagy bennünket tart a t. képviselő úr oly éretleneknek, hogy az ilyen képtelenségeket is elhisszük neki? Ezt a feltevést ugyan a választói nem köszönik meg neki!

Ugy látszik, hogy a 48-as párt köpönyege alatt igen szépen megfér a radikális, klerikális, antiliberalis és mindenféle már létező és még megszűlendő párt — csak a hitágazatnak azt az egy tételét hirdessék: hogy bizony szép dolog volna egy erős, független Magyarország, azaz: csak a függetlenségi eszme a kötelező, a társadalmi programot pedig kiki idomíthatja saját izlése, vagy még inkább saját érdekei szerint. Egyenlőség és állami privilegiummal bíró vallásfelekezetek — mily szépen illeszthetők e fogalmak egymás mellé a 48-as párt programjának keretében!

Az egyházpolitikai küzdelem próbára tette az egyes pártok tisztaságát, a pártélet hazugságai még talán sohasem kerültek fölszínre oly érdekesen tanulságos kiadásban, mint ez alkalommal. A szabadelvűség jelszavával még sohasem íztek oly méltatlan játékok, mint ebben a küzdelemben, melynek minden egyes fázisa alkalmas szolgáltatott arra, hogy egyes képviselők a pártból kilépjenek, majd ismét odavisszakerüljenek, vagy bizonyos jelszavak köpönyege alatt a szabadelvűség számlájára az e célra alkult klikkben licitáljanak — lefelé.

A szabadelvűséggel üzött ily játék megtermi a maga természetes gyümölcsét, a választók türelme végre is kifogy és a t. képviselő úr elveszti lábait alól a talajt.

Ugron Gábor, a tartalékos képviselő is beszélt nagy szájjal és még nagyobb méreggel az átkozott kormányról, annak szeszmonopoliumáról, szidta a katonákat és tisztviselőket, hatást próbált csinálni, de bizony minden siker nélkül, mert senkisésem hitt kirohanásainak, melyek csak egy demagóg szájába valók, de egy Ugron Gábor, kinek magasabb törekvései és vágyai vannak, hogy feledkezhetik meg magáról ennyire, azt sehogy sem értjük.

Az alsókerületi beszámoló tehát egyáltalában nem tisztázta a helyzetet, mert még azt sem tudhattuk meg belőle, hogy a t. képviselő urak a legközelebbi jövőben kivel, melyik párttal lépnek majd új szövetségbe.

R.

Reflexiók Kerekes mérnök cikkére.

(A Kecskeméti Lapok 43. számában foglaltakat illetőleg.)

Mint ügyes ellenfél, Kerekes mérnök is megtalálta az e sorok írója által a város rendezésről írt cikk Achilles sarkát. 16 meg 20 meg 10 + 5 az csakugyan 51 és így a székek, virágágyak csakugyan a padlásra jutnának; hát még az oszlopszarnok: ennek Kerekes mérnök nagylelkűen kegyelmet adott, pedig a református templombazár tetején is elhelyezhette volna, mikor a ref. bazár és a kaszinóépületek között fekvő tér sétatérre átalakítására vonatkozó tervem megvalósításának kérdését vette bírálat alá.

Am nem egyszer úgy jár az ember egy szép eszmével, hogy tetszetős volta elfeledtetni a megoldás praktikus nehézségeit s a kedviért egy kicsit elveti a súlykot.

Köszönettel tartozom ezért Kerekes mérnöknek, hogy reális számokkal kívánt utalni tervem hibáira.

Ugy ő, mint én egyaránt azt akarjuk városrendezési terveinkkel, hogy Kecskemét minél előnyösebb fejlődést vegyen s a különbség kettőnk között csak abban van, hogy míg e sorok írója pár sorral vetette papírra gondolatait, addig Kerekes mérnök egy sokkal nagyobb fáradsággal járó, magán-szorgalomból, bármintem erre irányuló utasítás nélkül készített, lelkiismeretes tervrajzzal kívánta szolgálni Kecskemét város közjává.

Kecskemét város irányadó körein fog állani, hogy elhatározzák magukat vagy egyiknek, vagy másiknak, vagy egy harmadiknak megvalósítására.

Nekünk feladatunk csak az lehet, hogy terveink előnyeit és hátrányait sine ira et studio feltüntessük.

Ezért nem hagyhatom szó nélkül a padlásra jutott sétateremet.

Az eszme, mely engem egy sétatérnek a református templombazár és a jelenlegi kaszinóépület közötti térre tervezésében vezetett, az volt, hogy a piac-tér, a református templomnak s a kaszinó meg népbank-épületeknek jelenlegi helyükön hagyásával egy szabálytalan, csúf alakot mutatna.

Ha nem akarjuk ezt a két, illetve három épületet onnan elhelyezni, csak úgy szüntethetjük meg a beugrásuk által okozott kellemetlen benyomást, ha az egy piac-tér helyett a református templombazár s a kaszinóépület közötti úr kitöltése által két teret alkotunk.

A kitöltésre legalkalmasabbnak mutatkozik egy sétatér, flankirozva két, a Ferencendiek és a református egyház bazárközétől illetve a református egyház bérházától a görögtemplomig illetve a Jókai-utcaba terjedő, széles s a dolog természetét szerint fákkal szegélyezett korzóval.

A sétatérben magán a cukrászdát és söresarnokot egy épületben kontempláltam volt olyképpen, hogy a nagytemplom felől eső részen, hol délelőtti árnyék van, esett volna a söresarnok, a zsidótemplom felől

részen pedig, hol délutáni árnyék van, a cukrászda. Belső helyisége a söresarnoknak se lett volna nagyobb és szélesebb mint a cukrászdaé, úgy hogy a Kerekes mérnök számítása szerint, ha még a zenészpavilon is elhelyeznők a cukrászda mellett, még mindég maradna mindkét oldalon a kaszinóépület előtt a templombazár felé terülő korzóig, illetve a kocsitűt 10—10 méternyi tér, ha pedig egy sétatér szélességet öt méterre számítunk, a cukrászda megett a templombazár felé még mindig lehetne három, fákkal szegélyezett sétatér 4étesíteni olyképpen, hogy a középső közepén lenne a zenészpavillon, vagy akár a cukrászda mellett elvezetőnek közepén.

A sétatérben való építkezések azonban mellékesek tervemben, a fő a sétatér maga s ha a cukrászda és a zenepavillon által az igen beépítettnek találatnak, megelégszem a zenepavilonnal is.

Zsúfoltság benyomását ekkor ez a sétatér annál kevésbbé fogja tehetni, mert a két széles korzóban olyan kiegészítője lesz, mely azt Kecskemét eddigi sétahelyeinél terebbé fogja tenni.

Ezért azonban attól nem félek, hogy a piacra vitt árucikkek teljesen megfelelő elférelésére nem marad elegendő hely.

Kerekes mérnök maga mondja, hogy a napokban lebontandó épületek helyeinek felhasználásával a város piaca a forgalomnak megfelelő lesz.

A református templom s a kaszinó meg népbanképületek lebontása ez idő szerint nincs tervbe véve. Kerekes mérnök pedig a Kozma-ház-négyszög helyére a Szechenyi-téren sétateret tervez.

E sorok írójának terve szerint a Kozma-ház-négyszög helye megmarad piac-térnek s így kompenziót nyújt a kaszinóépület és templombazár közötti sétatérrel igénybe vett piactérért.

Azért magában, hogy a jövőben a piactér az árúk elférelésére kicsinynyé válhatik, nem volna indokolt a református templomot és a kaszinó meg népbanképületeket lebontani.

Érteném, ha Kerekes mérnök azt mondaná, hogy nem szép az, miszerint a református templom hátsó részével néz a város házára.

Egy szép góthi stílusú templom a piactér s a collegium-tér sarkán kétségtelenül szebben venné ki magát.

De eltekintve azon kérdéstől, vajlon akadna e ember Kecskeméten, a ki a református templom lerombolására s egy újnak építésére, úgyszintén a kaszinó és népbank-épületek lerombolására ez idő szerint költséget szavazna meg, meggondolta-e Kerekes mérnök, hogy mennyi időbe kerülne piacterveink megvalósítása s milyen volna addig Kecskemét piacának a kinézése? meggondolta-e, hogy 1896 ban okvetlenül lesznek vendégei Kecskemétnek Pustzaszerre való tekintettel?

Tervének elfogadása esetén megmaradna a collegium-tér a collegiummal szemben levő s a piactér szögellő része eddigi formátlan és kevésbé díszes alakjában mindaddig, a míg a templomot kezdenék építeni, legfeljebb egy üres elkerített hely volna az építendő templom helyén. A míg azt felépíténék, megmaradna a régi templom a piactér ugrásával. Rendetlen volna a piac a kaszinó és népbanképületek lebontása s a vígadóépület építése alatt épp úgy, mint azok a lebontásra való rendeltetéssel fennállásának idején át, a nélkül, hogy ez a rendtelenség s az avval járó kedvezőtlen benyomás a milleniumig el volna enyész-tethető.

Ez az állapot évekig tartana, hogy a végén egy nagy, rideg piactert kapjunk, holott a vígadónak az Aradi-útca és a collegium-tér közé építésével s a kaszinóépület meg templombazár közötti sétatér létesítésével a piac-tér egy-két év alatt szabályos, csinos alakot nyerne és az a körülbelül 500,000 frtra tehető összeg, mellyel Kerekes mérnök tervének megvalósítása többé kerülne ennek megvalósításánál, sokkal hasznosabban volna a Kecskeméti Lapok 41. számában általam jelzett vasútösszeköttetések létesítésére fordítható.

Egy szép táncteremre s egy terjedelmes étkezőhelyiségre a millenium alkalmá-

val bizonyára sokkal nagyobb szükség lesz mint egy színházra.

Az Aradi-útca s a collegium-tér között a vígadó 1896 ig fel volna építhető olyképp, hogy a hátsó részének emeletén volna egy nagy táncterem kényelmes mellékhelyiségekkel s attól egy boltíven vezetű előcsarnok közvetítésével egy nyílt lépcső az udvar nagy részét betöltő fedett télikertbe és étkezőhelyiségbe, melyen át lehetne a háta mögött a collegium-térre és Aradi-útcára nyíló kapukon keresztül vezetű kocsiközlekedéstől a táncterembe jutni.

Lehet, hogy ez Kecskemét mai viszonyaihoz egy kicsit fényes terv, de a vígadót úgy kell építeni, hogy 50—60 év múlva is megfelelően.

A táncterem jövedelmezősége éppen olyan volna az Aradi-útca és a collegium-tér között, mint a kaszinó és népbanképületek helye mögött elterülő helyen; a vígadó fekvése ebben az esetben a szállodának utazó-vendégek által használatára sem volna befolyással, csak a kávéház és esetleges bolthelyiségek jövedelmezősége jöhetne kérdés alá. Mihelyt azonban piac terül el a vígadó előtt, arról, hogy a boltoknak megfelelő áron bérlői ne akadnának, szó nem lehet s a boltberek a Kerekes által ajánlott helyen talán még annyival sem volnának nagyobbak, a mennyivel többet kellene ott bevenni, hogy a vígadó odaépítése több költségének kamatai fedeztesse-nek, a kávéházra nézve pedig már korábbi cikkemben megmondtam, hogy jövedelmezővé tételéhez csak egy szép, széles csorónak a Beretvás-szállodától az Aradi-útcában fekvő Király J.-féle emeletes házig létesítése s persze az átellenben levő oldalnak is aszfalttal ellátása, oda átjáró készítése szükséges.

Ha a piac egyszer a vígadónak az Aradi-útca és collegium-tér közé építése által csinos alakját megnyerte, akkor csak a Kozma- és Bóka-Kócs-féle háznégyszögek kisajátítása szükséges, hogy Kecskemétnek két teljesen kedvező benyomású piactere és egy ilyen utcája legyen.

A Csongrádi-nagy-útcának a Bóka-Kócs-féle háznégyszögön keresztül vezetése után a színháznak a csongrádi-nagy-útca néző fronttal építését magam is úgy képzeltem, hogy az ott szabadon állana olyformán, mint az a népszínháznál van Budapesten.

Hátsó frontja az Aradi-útcára nézne, mellette vezetne egyenes vonalban az Aradi-útcaig a Tatai-térnek nevezett út, vagyis annak egyenes folytatása, a hol az azután maga is folytatását lelné a színház mögül induló s a Szolnoki-útcaba vezetű szabályozott és kiszélesített Vörösmarty-útcában; a színház körüli tér pedig, a mennyiben nem esne az utcák vonalába, parkírozandó volna.

Ez a tér azonban koránt sem volna akkora, mint a mekkora a színház körül annak a Szentháromság-térre Kerekes mérnök által tervezett építése mellett elterülne.

Kerekes mérnök a színház körül azt minden oldalról körülvevő 10 méternyi környezetet kívül 8140 □ méter piacteret tervez.

A Kecskeméti Lapok f. évi 41. számában már kifejtettem indokaimat, melyek ezen terv megvalósítása ellen szólnak.

Most csak azt teszem hozzá, hogy inkább hagyánam ez idő szerint baromi-piacnak a Szentháromság-térből piacul használt részt, semmint egy olyan szép széles út mellett, mint a mely a barátok kertfala és a rendőrségi épület között vezet, egy akkora területet a jövőben való beépítés lehetőségétől állandóan elvonjak s midőn ezt teszem, a színházat egy három oldalról legálább még sok ideig riktó ellentétű környezetbe helyezzem.

Ez az egy teljesen alkalmas hely van egy meghézá elhelyezésére, mely a benne alkalmazandó nagyrészt bizonyára nem kecskeméti származású s ezért bérelt lakásokra utalt hivatalnokok által nagyban hatna környezetének emelésére, akkor, a midőn a színházat máshova is lehet alkalmasan, sőt a város kellemes benyomásának emelése szempontjából célszerűbben elhelyezni, és Kerekes mérnök avval indokolja a meghézá helyének egy kevésbbé megfelelő helyre tervezését, hogy feltételez

Kecskemét város közönségében „annyi nemes hiúságot, hogy saját közigazgatási apparátusának székelő háját minden tekintetben dominálnak óhajta látni!”

Az nem aggaszt, hogy hova helyezzem a Szentháromság-tér beépítése által eső piac-teret.

A baromfi-piac annyi piszkot és szemetet csinál, hogy, a mennyiben csakugyan nem férne el a Boretvász-szálloda s a református templom közötti, valamint a város-háza és görögtemplom közötti téren, a mit nem hiszek, egész nyugodt lélekkel helyeznem azt egy barátok kertfala s a rendőrségi épület közt fekvő út megalkotandó folytatása által megnyitott kistemplom-térre, melyet és környékét az így is emelne, holott a tér távolága nem olyan nagy, hogy a bevásárló közönséget túlságosan terhelné ezen intézkedés.

Aggaszt azonban olyan tendenciáknak a propagálása, a melyek Kerekes mérnök idézett sorában kifejezve vannak.

Az igazi magyar ember, ha vendéget hi, nem pitvarában fogadja azt, hanem leg-szebb szobájába vezeti, asztalánál is nem a maradékot adja neki, hanem kellőképen megbecsüli.

Nem fog előtte meghunyászkodni és nem fog szolgáljává alacsonyodni, de nem is fogja vele ok nélkül éreztetni azt, hogy ő az úr a háznál.

Hiúságnak hiúság volna az érzellem, mely Kecskemét város közönsége részéről nyilvánulna, ha a megyeháznak azért nem adna megfelelő díszes helyet, nehogy olyan hatást gyakorolhasson a szemlélőre, mint a város-háza, de nem nemes hiúság, hanem közönséges parasztság.

Tagadhatatlan, hogy Kecskeméten a város kellőképpen fejlesztése sok nehézségbe ütközik, de hiszem és remélem, hogy a város jelenlegi intőző körei tapintatának és buzgóságának, mellyel a város haladása terén eddig is elévülhetlen érdemeket szereztek, sikerülend a netalan érvényesülésre törekvő hasonló tendenciákat, melyek érvényesülése a városnak csakis hátrányára válna, elnyomni és Kecskemétet azzá tenni, a mivé azt Kerekes mérnök is, e sorok írója is tenni szeretné, egy valóban csinos és minden tekintetben virágzó várossá.

Non quis, sed quid.

Egy pár szó piacterünk rendezésének kérdéséhez.

(Válasz a lapok 40. és 41. számaiban megjelent hasonló című cikkekre.)

— Vége. —

Ez alkalommal a lapok előbbeni számaiban tett ígéretemhez képest a piacrendezés kérdésének anyagi, finansziális oldalával akarok foglalkozni.

E célból szükséges volt, hogy az egyes kisajátítandó épületek tényleges értéke megállapíttassék.

Az értékek megállapításánál, részint az egyes tulajdonosok házbérbjöveldelmi válmásaira, részint a viszonyokkal ismerős egyéneknek becslésére támaszkodtam.*)

Megjegyezni kívánom, hogy a számításnál a városnak csak a kisajátítással járó aktív kiadását fogom felvenni, vagyis idegenek tulajdonát képező házastelkek kisajátítási árát egyfelől, másfelől a város tulajdonát képező, de szintén kisajátítandó bérházak bérösszegének megfelelő summákat, melyek mint tényleges veszteség foghatók fel, minthogy a haszonbér élvezetétől a város el fog esni.

A haszonbérnek megfelelő összeg 5%-al fog visszaszámíttatni.

Nem vontam a számításba be pl. a Ladányi-féle házat, mely az új városi székház elkészülte után a legnagyobb valószínűséggel le fog bontatni, s nagy része mint áruló hely fog a közönség rendelkezésére boesíttatni.

Nem érintettem az ezredesi laktanya értékesítését se a számításal combinatióban.

Értékesítse azt a város a maga szükségleteinek fedezésére addig bármilyen módon, még eljő annak az ideje, hogy a kikerekítendő vármegye céljaira felajánltsassék.

Beláthatja azonban bárki, hogy ennél az épületnél az addig való értékesítés számításba vétele az én érvelem szempontjából reám nézve csak előnyös volna. Erről az előnyről azonban lemondok.

Nem céloim számításai szemfényvesztéseket produkálni.

Legyen a mit mondok minden elfogulatlanul egyén előtt teljesen reális.

Megemlíteni kívánom továbbá azt, hogy bár erősen hiszem, sőt meg vagyok róla győződve, hogy a Héjjas és Stenner-féle házak lemezése folytán a városház útca 40 méterre szélesedvén ki, ez a megmaradó telek-részek értékét annyira fokozná, hogy majdnem oly árban lehetne értékesíteni, mint a mennyibe a kisajátítás kerül, mind e mellett nehogy az irrealitás vádjá érjen, vesz-

teségre e házak kisajátítási árának 40%-át veszem fel.

Hasonlóan fogok eljárni az I. t. 11. sz. Kovács-féle házzal, mely pedig a város által megszerezve a tulajdonos által használt helyiségekkel együtt biztosan volna úgy értékesíthető, hogy a vételár tiszta 4%-át behozza.

Minthogy azonban tervezet szerint egy kis része, mely az új városi székház felé néz, annak is levágandó, tehát érték veszteség címén, bár a szabályozás által ez a telek is nyerne értékben, — szintén vonassék le a fent említett 40%.

Azokat az apróbb lemezéseket és hozzá toldásokat, melyek az Aradi-útcán, a nagy-csongrádi-útcán torkolatánál, s ref collegiummal szemközti fekvő keskeny utcánál előfordulnának, számításon kívül hagyom, de nem a számítás előnyére, mert ha valaki a szobán forgó tervezetet megnézte, meggyőződhetett arról, hogy ott a telek értékesítésekben több pénznek kellene befolyjni, mint a mennyi kártérítések címén kiadandó volna.

Actív kiadásnak veendő az új ref. templom és bazár építése, melyet a jelenlegi objectumok anyagának értékesítése, illetőleg felhasználása mellett 80,000 illetőleg 40,000, összesen tehát 120,000 frtra lehet elég reálisán költségelni.

Ily összegek befektetése mellett a jelenlegi templomnál és bazárnál nagyobb és a célnak megfelelőbb épületek volnaának építhetők.

A redout építési költségét a ctív kiadásnak nem szabad felvenni. Ennek az épületnek bérjöveldelme kell, hogy az amortizációs kiadásokat fedezze.

Lássunk csak egy kis futólagos combinatiót.

Terv szerint a beépített terület 1800 □ m. lenne és két emelettel bírna.

Földszinten lennének elhelyezve a vendéglő és kávéház megfelelő mellék-helyiségekkel, s természetesen alattuk megfelelő számú és dimenziójú pince-helyiségek.

Az I. emeleten a nagy terem, két emelet magasságban nyúlna fel, s a szükséges mellék-helyiségek és szálló szobák lennének elhelyezve.

A II. emeleten lakások, esetleg szálló szobák a szerint a mint az a tervezésnél célszerűbbnek mutatkoznék.

Azt hiszem, hogy egy ily épületnek egy oly forgalmú helyen évi haszonbérét 14 15,000 frtra lehet tenni.

A szegedi Tisza-szálloda kisebb s 12,000 frt évi haszonbért fizetnek érte.

Ha most egy kissé az építés költségével vetünk számot, a következőkre jutunk:

Ha a pince magasság (mérve mindig padlaltól padlaltig) . . . . . 3.20 m.
földszinti magasság 5.40
I. emelet 4.60
II. emelet 4.40
falmagasság a főpárkányig . . . 1.50
Összes magassága a pincetalajtól a főpárkányig . . . . . 19.10 m.

Ezt összevetve az 1800 □ m. beépített területtel, a beépített cubatura 34,380 m³.

Az építési költséget egy a mi viszonyainknak megfelelő díszes épületnél m³-en ként 6 frt 40 kr-ra lehet venni, tehát a szerint az épület belső díszítéssel és kályhakkal, de butorozás nélkül 220,032 frtba kerülne.

A kávéház berendezésére . . . 25,000 frtot a vendéglőre . . . . . 20,000 " s a nagyterem butorozására . . . 5,000 "

Összesen: . . . . . 50,000 frtot véve, az egész költség 270,032 frtot tenne ki, melynek 5%-os kamata 13,516 frt, a combinált bérösszege alul marad.

5% mellett pedig 45 éves amortizációra lehet pénzt kapni nehézség nélkül. Hisz a városnak jelenleg is van ily feltételek mellett kölcsöne.

Ebből azt hiszem belátható, hogy pusztán a redout építése folytán — eltekintve a kisajátítási összegtől — a városra teher nem háromolnék.

Lehetnek, s bizonyosan vannak is, kik azt a combinatiót kivihetetlennek tartják, attól tartva, hogy ez a számítás nem való nek be.

Hát hiszen én nem akarom a magam véleményét és meggyőződését senkire rákörtrojni, annyit azonban mondani merek, hogy ha ez a combinatio ennek a helynek felhasználása mellett sem tartatik életre-velőnek, akkor jó lesz más helyre nem építkezni, mert máshol még úgy is fog be válni.

Ezekben előadván a redout építésre vonatkozó nézeteimet, engedtessek meg, hogy a kisajátítási költségekről és azok fedezési módjáról nyilatkozhatóan röviden, utalva azokra az elvekre, melyeket már előre bocsátani volt szerencsém, s melyeket a számításnál követtem.

A kisajátítandó házakat fogom először felsorolni mostani becsértékük szerint, azután a városnak az elveszett bérjöveldelme után

beálló károsodását, s végül az egyes építkezésekkel járó tényleges kiadásokat.

Ezekből az összegekből csak a kisajátítandó épületek anyagának értékét fogom levonni.

Ily formán az egész számítás a lehető legegyszerűbb fog lenni.

a) A Kozma-féle négyszög kisajátítási összege:

II. t. 1-ső sz. házak becsértéke	30,000 frt
" 3. sz. " " "	8,000 "
" 4. sz. " " "	12,000 "
" 5. sz. " " "	16,000 "
I. t. 250. sz. ház (város tulajdona) haszonbérének elvesztése által szenvedett kár	5,000 "

a) Összesen: 71,000 frt

b) Casinó, népbank stb. házaknak a Horváth-féle házhoz való kisajátítási összege:

III. t. 1-ső sz. a város tulajdona, jelenlegi haszonbéré 3670 frt 5%-al visszaszámítva, veszteség címén felvehető	73,400 frt
III. t. 2. sz. becsértéke	32,000 "
" 3. sz. " " "	15,000 "
" 152. sz. " " "	11,000 "
" 153. sz. " " "	20,000 "
" 154. sz. " " "	40,000 "
" 155. sz. " " "	150,000 "

b) Összesen: 341,400 frt

c) A Szentháromságtér kibővítéséből eredő kisajátítási összeg:

VIII. t. 3. sz. ház értéke	7,000 frt
" 4. sz. " " "	5,000 "
" 6. sz. ház a város tulajdona, jelenlegi haszonbérére 500 frt, 5%-al visszaszámítva, veszteségre felvehető	10,000 frt

c) Összesen: 22,000 frt

d) A csongrádi-nagy-útca torkolatánál eszköz-
lendő kisajátítások összege:

VII. t. 1. szám Szappanos-ház értéke	50,000 frt
VI. t. 8. sz. ház értéke	34,000 "
" 9. sz. " " "	15,000 "
" 10. sz. " " "	8,000 "
" 11. sz. " " "	15,000 "
" 7. sz. " " "	5,000 "

d) Összesen: 127,000 frt

e) A Kossuth-téren és városház utcában eszköz-
közlendő lemezések folytán előálló kiadások
összege:

I. t. 11. sz. ház, becsérték 100,000 frt, lemezés folytán 40% veszteség fejében felvehető	40,000 frt
I. t. 126. sz. háznál dttó 12,000 × 40%	4,500 "
" t. 127. sz. háznál dttó 40,000 × 40%	16,000 "
" t. 2. sz. katonai kórház, a város tulajdona, jelenlegi haszonbérére 906 frt 5%-al visszaszámítva	18,140 "

e) Összesen: 78,940 frt

f) A ref. collegium átellenében levő házak kisajátítási összege:

V. t. 120. sz. ház becsértéke	15,000 frt
" t. 121. sz. " " "	30,000 "
" t. 122. sz. " " "	8,000 "
" t. 123. sz. " " "	8,000 "
" t. 135. sz. " " "	6,000 "

f) Összesen: 67,000 frt

g) A barátok temploma mellett fekvő boltsor kisajátításának összege:

I. t. 9. sz. ház összes bére 2900 frt, mely 4%-al visszaszámítva	72,500 frt
--	------------

Az összes kisajátítási költség tehát 779,840 frt. Ehhez jönne még az újonnan építendő ref. templom és bazár építési költsége 120,000 frt és a Szentháromság szobráinak átelyezési költsége 5,000 frt.

Ily formán az összes költség 904,840 frtra tehető.

Levonandó ebből azon anyagoknak értéke, mely az összes elősorolt házak lebontása folytán értékesítendő volna, s melyet hozzávetőlegesen számításal 20,000 forintra lehet tenni.

E szerint a tényleges kiadások teljes összege 884,840 frt lenne.

A jelenlegi ref. templom és bazár anyaga ezek újjáépítésénél volna felhasználandó, mint a hogy már elől jelezte volt.

Az egész munkát, mely keresztül hajtandó volna igénytelen nézetem szerint 5—6 év alatt foganatosítani kellene, annak a kölcsönnek terhet pedig, melylyel ezek a kiadások fedeztetnének, 45 évre lehetne legcélszerűbben elosztani.

E lapok megelőző számaiban 60—70 évet mondtam, de ezt az időt kissé hosszúnak tartom.

Hisz így is két generatio vállára nehezédnek a teher.

A mondott hosszabb időszaktól azért is szívesen állanék el, mert ily hosszú terminus mellett közel fekszik az a csábító gondolat, hogy az egész dolog két részre osztassék.

A sürgősebbek az első 30—35 évben és a kevésbé sürgősek a második 30—35 év alatt foganatosíttassanak és ne egyszerre, pedig ebből a városra nézve, ha ugyan közönségének áldozatkészsége e tihertől vissza nem riad — tetemes kára származnék.

A kisajátításokat egyszerre és pedig mentől előbb kellene eszközölni, mert ha későbbre marad, ezeknek az épületeknek 20—30 év múlva 40—50%-al magasabb lesz az értéke.

Ha azonban a kisajátítások rögtön foganatosíttatnának, s csak a kölcsönből folyó teher osztatnék el 60—70 évre, az ellen kifogás nem emelhető.

Jelen alkalommal azonban, minthogy a városnak tudtommal többi kölcsönei is 45 évi amortizációra vannak felvéve, maradjunk meg e mellett.

Ily kölcsönei után a város töké törlesztés és kamat fejében az összeg 5%-át fizeti évenként.

Tehát 884,840 frtos kölcsön után hasuló feltételek mellett 44,242 frt évi terhet vállalna magára a város közönsége.

Ezt kell valahogyan fedezni. Minthogy a város vagyonának kihasználása és értékesítése körül nem volt alkalmas oly részletekbe ható tájékozottságot szerezni, hogy más forrást tudnék megnevezni: — tehát a pótdadó emellessel járó fedezést jelölöm meg.

Ha van más célszerűbb és jobb mód, én szívesen acceptálom.

Egy % pótdadómelés 2160 frt jeleleg. Tehát 44,242/2160=20.48%.

Vagyis 20.48%-al kellene emelni a pótdadót, hogy az évi teher fedezve legyen.

Természetes, hogy a városi közönség vagyonosodásának s így adójának emelkedése folytán ez a szám előre láthatólag alábbszállítható lenne.

De jelen állapotban sem oly tetemes nagy, hogy egy ilyen hatalmas erejű város jómódú polgársága, midőn városának szépi-téséről és a maga javáról van szó, attól visszadöbbenjen.

Nézzük az ország első városát, mely óriási terheket vesz magára, hogy szépüljön s közszükségleteit fedezze, s ugyan abban az ország vagyonilag ötödik városa, mikor elodázhatlan dolgok létesítéséről van szó 800,000 frtos teher nehézségétől visszariadjon!!

Nem gondolom, sőt bizonyosan hiszem, hogy ezen, vagy mások által készített más jobb terv alapján ezen rendezést a város közönsége rövid idő alatt keresztülviszi.

Vigyé is, mert hasznát fogja látni belőle.

Én a magam gondolatait, minden érdek nélkül, a közügynek szolgálni akarva, elmondtam.

Tervezetemhez nem ragaszkolom. Ha valaki célszerűbbet, jobbat nyújt, szívesen elfogadom, — mellé állok. Csak dolgozzunk már egyszer egy bizonyos határozzott és nem változtatható terv szerint és ne minden rendszer nélkül, mert szerintem bármely rendszer, ha kevésbé tökéletes is többet ér, mint a leggeniálisabb rendszertelenség.

Kerekes, mérnök.

HIREK.

— A jogakadémiai olvasókör f. hó 24-én tartja az idei első estélyét. Az estélyre, mint halljuk, nagyon készülnek a jogászok. A meghívók már a jövő héten kibocsájtatnak. Előre is ajánljuk az érdeklődő közönség figyelmébe a jogászok ez estélyét, melyet méltóan a régiók jó hírvezése, most is érdekes programot ad az ifjúság.

— Kecskemét jövője. Nem győzzük eléggé sokszor és eléggé hangsúlyozva emlegetni, hogy egy egy várost a minél több felől jövő vasúti-összeköttetés tesz nagygyá, hatalmassá s erőssé. El kell ismerni, hogy már sok mindenünk van, de ha a vasúti-csatlakozásokat nem szaporítjuk, ezek igen könnyen holt tökévé válhatnak.

E felett érzett komoly aggodalmunk miatt nem nézhetjük búslás nélkül a tiszta-úghi báró úr törekvéseinek siker-telenségét, ki buzgón szorgalmatoskodik a Kecskemét-tiszta-úghi vasút létesítésén, de az érdekeltek csekély érdeklődése miatt lépten-nyomon akadályba ütközik. A létesítéshez még 38,000 frt kellene. Alpár község nem akar áldozni semmit, ők szívesebben mennének — ők tudják miért — Félégháza felé. Ily körülmények között azt ajánljuk, hogy Kecskemét város legyen rajta, hogy e vasút minden áron s minél hamarabb kiépüljön s ha másképen nem megy, adjon a már megszavazott 130,000 frton felül még 38,000 frtot, mert ez a vasút a városnak még ennél is sokkal többet ér. Intő például állhat előttünk a lajos-mizsei vasúttügy körül elkövetett tévedésünk, óvakodjunk, nehogy rádupplázzunk.

— A Hornyik-émlékünnepély, a mint lapunkban már jelezte volt, f. hó 11-én csakugyan meg fog tartatni. A meghívók szétküldése már kezdetét vette. Félreértések kikerülése végett megjegyezzük, hogy névre szóló meghívókat helyben csak a városi törvényhatósági bizottság és a Katona-kör tagjai, valamint az egyes testületek, társulatok és intézetek kaptak, a nagyérdemű közönség pedig falragaszokon fog az ünnepélyre meghivatni. Az ünnepély végzetével déli 1 órakor díszbeled lesz a kaszinó nagytermében, a melyre nézve a városi törvényhatósági bizottság és Katona-kör tagjai között aláírási ivenk fognak közzévetetni, ezen felül aláírási ivenk lesznek kitéve a különböző egyleti helyiségekben, a hol a bankettre bárki előjegyezheti magát. A díszes emlékalbum már készen van, s az ünnepély napján a Katona-kör tagjai között kifog osztatni, valamint könyvtáru útön is kaptható lesz.

*) E tekintetben Hajagos József főkönyvelő úr volt szíves segítségemre lenni.

— **Fördös Dezső** irodája november 1-től V. tized, Nyár-útca 33-ik szám alatt van.

— **Katonai előléptetés.** A szokásos novemberi előléptetés alkalmával a helyben állomásozó es. és kir. 38-ik Mollinári ezred 4-ik zászlóaljánál Ó Felsége a követendőket léptette elő: Marbrücki Weber Károly őrnagy zászlóalj parancsnokot alezredessé, s egyidejűleg hasonmóságban az 52-ik gyalogezredhez tétetett át; Biffi Ferenc hadnagy főhadnaggyá. Urbán Lajos hadapród tiszthelyettes hadnaggyá, e két utóbbi a helybeli állományban. Gratulálunk. A megtisztelő kinevezés öröme az említett gyalogezred tisztikara f. hó 1-én barátságos bankettet tartott a gyalogsági laktanyában, s ezen alkalommal Weber Károly alezredes úr többi közt a katonaság és a polgárok közti szeretet, békesség és egyetértésre üritette poharát. Örömlükre szolgál regisztrálni, hogy a tiszturak szeretett polgármesterünkért meleg hangú tószott mondtak s hűvel éljenek. A kedélyes, úgyszólván családi ünnep végén a tisztikar lelkes ovációban részesítette a távozó alezredes urat, ki a polgárság körében is kedves emléket hagy maga után.

— **Katonai esküvétel.** A múlt hó 1-én bevonult újoncok f. hó 1-én tették le a szokásos katonai esküt a laktanyák udvarain. Ezen ünnepélyes actusnál az összes tisztikar jelen volt.

— **Színház.** A lefolyt hét eleje repriekből („Kis alamuszi“ és „Az új honpolgár“) állt. A darabok tetszenek. Vasárnap (okt. 28.) népszínművet láttunk, Rátkay Lászlónak poetikus szépségeiben, drámai akcentusokban, jó humorban s technikai fogatkozásokban egyformán bővelkedő. Felhő Klári-ját. Az előadás jól folyt s a tapsokra Hadrik Anna (Viola Éva), Halasi (Aba), Bodrogi Lina, Győző, R. Nagy Gyula, Tukorai, Nyitrai komolysággal és vigággal egyformán rászolgáltak. Az énekes főszerepekben H. Serfőzi Etel (Felhő Klári) és Viola (Fátyol) ügyeskedtek, a játék drámaisága is eléggé érvényesült náluk. Kedden (okt. 30.) Karag Vilmos divatos színműve, a „Lemondás“ járta, élvezetes előadásban. Hadrik Anna (Korolán grófné), Győző (gróf) és Delli (fia) szerencsés ábrázolói voltak a hármadrámának, mely az apa, második neje s fia közt lefoly. Halasi (báró), Kovácsné (a nagymama), Bodrogi Lina (bárókisasszony), a derültebb végű szerelmi konfliktus intézői, szintén dícsérettel említendők. November 1-én, a gyönyörűbb és érzelmesebb szíviűk lelki gyönyörűségére, a hektikus, fuvolaszólamos és kiserítettjárás „Molnár és gyermeke“ került elő. Győző (molnár), Hadrik Anna (leánya), Halasi, Láng Odón, Timárné és a többiek valóságos ostromot intéztek a könyvzacskók ellen. A karzaton a zsebkendők facsarásig megteltek könynyel. A nézőtér csak közepesen telt meg esténként.

— **Panaszt hallottunk** a színelőadások csendjének gyakori megzavarása miatt. Nem keressük, hogy feltűnési vágy, vagy talán az érdeklődés hiánya vezeti őket, de tény, hogy a beszélgetők sokszor zavarják az előadást. Ez ellen két féle orvosságot tudunk. Első sorban a színházi rendező dolga volna a műpártoló közönség érdeklődését a csendhábortókat eltávolítani. Másodsorban a művelt közönség is kifejezést adhat annak, hogy Thalia temploma nem az ő helyük.

— **Gyógy-szérum** már nálunk is van. Farkas Ignác gyógyszerész hozatta meg, ezt a méltán nagy hírűvé vált zöldszínű folyadékot, a tudós Behring találmányát. Nem kívánjuk, hogy szükség legyen rá, de ha gyermekeink legnagyobb ellensége a ronszó torokkóba újra is tovább szedi áldozatait, úgy bizonyosan hasznos szolgálatot tett a gyógyszerész úr, hogy az utánjárását nem sajnálta.

— **A gazdák réme,** a cseléd változás újból itt van. Hisszük, hogy a kapitányi hivatal komoly figyelemre méltatja a cseléd-tartó gazdák nagy baját.

— **A mezőrendőri törvény** e hó elsején lépett életbe, mely törvény sok, eddig érzett hiányt és bajon fog segíteni.

— **Budapesten ez idő szerint** legújabb, de bizonyosan a legszebb látványosság a New-York kávéház, melynek belső berendezése hír szerint 250,000 forintba került. Ajánljuk olvasóinknak, hogy ha a fővárosba mennek, ezt megnézni el ne mulasszák.

— **Titokzatos esetek.** Nov. hó 1-én napján a délelőtti órákban az iparos útasfogadó udvarán 7. tized 72. sz. a. egy emberi testrészt — egy kezű találatot az utasfogadó kis bődörgő gyermeke által, a gyümölcsös kasok közt az udvaron. Az új kinézéséről ítélve egy munkásosztályhoz tartozó egyén jobbkéz kis, esetleg balkéz mutatóújjá lehetett, az új mely három izból áll, eltekintve a köröm alatti véraláfutás az első és második izen látható bőrszakadásoktól teljesen ép, a rajta levő szőrből

ítélve férfé lehetett. Hogy előember avagy hulla kézfejről lett leszakítva, avagy vágva, azt az orvosi vizsgálat fogja megállapítani. Azt pedig, hogy büntény forog-e fenn, a rendőri nyomozás, mely a legnagyobb eréllyel foly, van hivatva kideríteni.

— **A zöld könyv.** Ez nem egyéb, mint „Kecskemét t. h. város teljes címnévtára.“ Összeállította Domián József városi számtiszt, a ki a szöveg magyar részét szerkesztette; kiadja Fekete Mihály könyvkereskedő. Ára ennek az Abécé forma könyvnek 1 frt. Úgy hittük, hogy hézagot fog pótolni s örömmel üdvözlöttük Domián úr törekvését, de be kell ismerni, hogy alaposan csalódtunk, mert annyi hibát s hiányt találunk e könyvben, hogy annyit már szántsándékkal sem lehetne összehalmozni. Hogy imitt-amott, egyetmás kimaradt az még nem nagy baj; a helyett benne vannak még a cséplőgéptulajdonosok, sőt a bordélyházak is. Erre bizony vigyázhattak volna, mert ennek még a teljes címnévtárban sincs helye. Ujtás akart lenni az is, hogy németül is megvannak nevezve az egyes hivatalok, egyletek, mesterségek stb. Például idézünk ebből a nagy csomó bolond gombából: Főügyész: Ober-Staatsanwalt (197. lap.) Javadalmi hivatal: Städtisches Jurisdictionen Amt. (202 lap.) Így már csak azt nem értjük, hogy a „Rongyos“ egyletet miért nem fordították Lumpigs Verein-nak. Egyébiránt érdekes, hogy a szőlősgazdák kiválóbbsjai (Bedeutende Weinbauer) szintén benne vannak, a nyugdíjasok közül azonban csak háromról tudnak.

— **Számos közlemény** térszűke miatt maradt ki.

Felelős szerkesztő: FÖRDÖS DEZSŐ.

NYILTER.

Báli selyemszöveteket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket is méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, eszikózt, kockázott mintázott, damaszott stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban) postabér és vimentesen a privátmegrendelők lakására szállít: **Henneberg G.** (es. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 4

Ma nagy bál lesz!!

36 új tánc, szerző Holdorff Károly.

I. Füzet tartalma:	II. Füzet tartalma:
1. Triumph-Polonaise.	29. Im Irgarten, Polonaise
2. Studenten-Walzer.	10. Johanna-Walzer
3. Lebenslust-Schottisch	21. Goldkücher-Schottisch.
4. Beim golden Wein, Rheinlând.	22. Liebings-Polka.
5. Malibüchen, Mazurka.	23. eilchen-Mazurka.
6. Frisch gewagt, Galopp.	24. Im Fener, Galopp.
7. Schloß-Kranz-Polka	25. Quadrille à la cour (Lancers).
8. Quadrille à la cour (Lancers).	26. Hartenklänge, Walzer.
9. Schneeflecken-Walzer.	27. Krus-Polka.
10. Nachtigall-Mazurka.	28. Mein Lieblich, Mazurka.
11. Blüthen-Schottisch	29. Heimatländ, Rheinlând.
12. Frohe Gesellen, Rheinlând.	30. Freundesgruss, Walzer.
13. Française (Contre)	31. Française (Contre).
14. Hofball-mennett.	32. Mennet à la reine.
15. Im Fluge, Galopp.	33. Königshausen-Galopp.
16. Fanny-Polka.	34. Die Kokette, Mazurka.
17. Heleuen-Walzer.	35. Nur recht so schnell, Rheinlând.
18. Cadetten-Marsch.	36. Husaren-Marsch.

Kiadás csupán zongorára 2 füzet 1-1 M. hegedűre 2 füzet 1-1. 50.; két hegedűre 2 füzet 1-1. M.; zongora és hegedűre 2 füzet 1.50 1.50 M.; zongora és két hegedűre 2 füzet 2-2. M.; zongora 2 hegedű és kürtre 2 füzet 2.50-2.250 M. Fenti gyűjtemény tartalmaz.

Fenti gyűjtemény egy dús, 2 füzetbe osztott anyagot nyújt könnyű, dallamos és vilányosan ható táncokból, melyből minden egyes füzet, egy estét tölthet ki.

Egyéb táncoknál kivül a hezit csász. udvarnál alkalmazott „Hofball-Mennett“ és „Mennet à la reine“ című újdonságok is felvételtek.

A kiállítás igen díszes, eredeti művésziességgel készült tarka címtáblával, nagy, tiszta nyomás, erős, fementes papíros. Mind-ezen előnyök dacára igen olcsó.

Az összeg előleges beutódással melletti díjtalanul küldetik Utánvét 60 fillérrel drágább.

Kimerítő zene-katalógus és képes hangszer-jejegyzék ingyen.

P. J. Tonger kiadónál Rajna melletti Kölnben.

5479. **Ujabb árverési hirdetmény.**

A kecskeméti kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Majerfy Julianna Tatay Jenőné végrehajtatónak **Mayerfy Zoltán s társai** végrehajtatás szenvedők ellen, vagyonközösség megszüntetése iránt folyamatosan levő végrehajtatási ügyében, a kecskeméti 8696. sz. tjkvben A + 2070-2071. hrsz. a foglalt, s Mayerfy Julianna Tatay Jenőné, Majerfy Zoltán, s időközben gondnokság alá helyezett Mayerfy János peres felek közös tulajdonát képező házbirtok tartozékaival együtt, de az abban telepitett szappanfőző ipar beépített s be nem épített tartozékai nélkül 14,304 frt ki íáltási árul szolgáló becserában s tekintettel arra, hogy a benyújtott jogorvoslatnak a budapesti kir. ítélőtábla 9692/p. 894. s 9693/p. 894. sz. alatt kelt végzése szerint hely nem adatott a már kitűzött árverés sikertelenségének figyelembe vételével az 1881. évi 60. t.-cikk 176. §-ra hivatkozással az 1894-ik évi **december hó 5-ik** napján, d. e. 9 órákor, mint újabb egyetlen határidőben, e kir. törvénzék telekkönyvi helyiségében megartandó nyilvános árverésen, a 3192/894. sz. a. már megállapított s 3959/tk. 1-94. sz. a. részben módosított, s a hivatalos órák alatt e tkvi hatóságánál, valamint Kecskemét város polgármesteri hivatalában megtekinthető feltételek mellett a kikíáltási áron alól eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikíáltási árul szolgáló becser 10%-át készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kikíáltott kezeihez bánatpénzül előre letenni.

Kelt Kecskeméten, a kir. törvénzék mint tkvi hatóságánál 1891. évi október hó 22-ik napján

Bogoss Endre,
kir. törvénzék bíró.

Két
tanuló felvétetik
Löwy Soma
norinbergi és rövidárú
üzletében. 163 3-3

F. évi november hó elején jelenik meg 170 2-1

Szilágyi Sándor szerkesztésében

A Magyar Nemzet Története

című nagyszabású munka, mely a következőkép osztatik be:

I. KÖTET:
Bevezetés.

Irja **Vaszary Kótos**, hercegprímás.

Pannonia.

Irják **Fröhlich Róbert** és **Dr. Kuzsinszky Bálint.**

A vezérek kora.

Irja **Marczali Henrik.**

II. KÖTET:

Az Árpádok kora.

Irja **Marczali Henrik.**

III. KÖTET:

Az Anjouk kora.

Irja **Pör Antal.**

A Luxemburgi ház.

Irják **Fejérfutak László,**
Dr. Schönherr Gyula és **Czobor B.**

IV. KÖTET:

Mátyás király. A Jagellok kora.

Irja **Fraknói Vilmos.**

V. KÖTET:

Separatio. Habsburgok és a

Báthoryak, Bocskay.

Irja **Károlyi Árpád.** (es. kir. udvari szállító)

VI. KÖTET:

1608-tól 1690-ig.

Irja **Angyal Dávid.**

VII. KÖTET:

II. Rakóczy Ferenc kora.

Irja **Thaly Kálmán.**

VIII. KÖTET:

1712-től 1815-ig.

Irja **Marczali Henrik.**

IX. KÖTET:

1815-től 1848-ig.

Irja **Ballaqi Géza.**

X. KÖTET:

1848-tól 1895-ig.

Irja **Marczali Henrik.**

Millenium. Epilog.

Irja **Jókai Mór.**

Megjelenik 30 kros füzetekben
lete kint egyszer. Megrendeléseket elfogad

FEKETE MIHÁLY

könyvkereskedése Kecskeméten.

Ugyanitt megjelenik

„Kecskemét t. h. város teljes címtára“
ára köve 1 frt.

Eladó föld.

Ifj. Tóth István tanárnak

borbási, a körösi-útra dülő

53 hold

jó minőségű földje

eladó. 172 2-1

Értekezni lehet Nagy Lajos ügyvéd úrral. (Nagy-körösi-útca 12. sz.)

16,062.

1894.

Hirdetmény.

Az 1894/95-ik évi téli idényen levágandó városi erdő részletek és egyéb tűzi anyag és nád eladására a nyilvános árverések ez évben, a következők sorrendben fognak a helyszínén megtartatni, nevezetesen:

1. Az ágasegyházi rét 22 részlet nádtermésének eladása, november 7-én, reggel 9 órákor; összejövétel az ágasegyházi koresmánál lesz.

2. Felső-Pusztaszeren több részlet épületének való nyár- és akácfa eladása, november 12-én reggel 9 órákor; összejövétel a múlt évi vágás folytatásánál, a szegedi uton lesz.

3. A bugaci pusztaház mellett 33 részlet épületének való nyárfa eladása, november 16-án reggel 9 órákor; összejövétel a pusztaháznál lesz.

4. Monostoron, a zsendár kaszárnya mellett, 8 részlet épületének való nyárfa és 25 kúp rözse eladása, november 17-én reggel 9 órákor; összejövétel a zsendár-kaszárnyánál lesz.

5. Cethalban, a Dömötör-féle csőszháznál, 18 részlet épületének való nyárfa eladása, november 21-én reggel 9 órákor; összejövétel a nevezett csőszháznál lesz.

6. Ballószegben, a P. Kiss István féle csőszháznál levő 34 részlet — Fekete erdei — akác- és nyárfa eladása, november 24-én reggel 9 órákor; összejövétel a nevezett csőszháznál lesz.

7. Szikrában, Nagy Lajos földje mellett, 25 részlet épületének való nyárfa és az új csőszháznál 35 kúp akác- és nyárfa rözse eladása, november 28-án reggel 9 órákor; összejövétel Nagy Lajos úr földjénél lesz.

8. A tiszai kompnál 27 részlet fűzfa eladása, november 29-én reggel 9 órákor.

9. A szikrai téglaház mellett 100 kúp rözse és a tősi csőszháznál 34 öl puhafa eladása, november 30-án reggel 9 órákor; összejövétel a téglaháznál lesz.

Ezen árverésekre venni szándékozók annak megemléstésével hivatalnak meg, hogy az árverésekben vidéikek is részt vehetnek, kik azonban kötelesek lesznek a leütendő vételárakat, a helyszínén azonnal lefizetni. Kecskemét, 1894. október 27.

168 3-2

Gazdasági osztály.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy piactéri, a Juhász-féle házban 16 év óta fennálló

Első kecskeméti

Disz-temetkezési intézetünket

és

Sirkő-raktárunkat

ugyanazon téren az ev. ref. egyház újonnan épült diszes épületébe helyeztük át és még csinosabban és diszesebben mint eddig, azt a jelen kor minden igényeinek megfelelőleg berendeztük.

Megköszönve a szives bizalmat, melylyel eddig a nagy közönség részéről kitüntette lettünk, kérjük tovább is a nagybecsű pártfogást. Igerjük viszont, hogy minden időben főelvünk és kellemes helyzetünkben egyedüli célunk marad: **a lelkiismeretes kiszolgálás,** valamint az, hogy áruikat olcsóbban és szebben kiállítva adhassuk, mint az bárhol is megszerezhető.

Kecskeméten, 1894. okt. hó.

Tisztelettel

Muth testvérek.

Prüfungsamt Verrechnungsamt
WILHELM MAAGER
 echter Garamalger
DORSCH
Lebertran
 Innen
 Protocollirer
 Verschlußstreifen

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (virris és fekete nyomás sárga papíron van elzártva.)

Eddig fölulmulthatatlan!
Maager Vilmos-féle valódi, tisztított
DORSCH májolóaj
 törvényesen védett csomagolásban
Maager Vilmostól Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emésztetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III. 3. ker. Heumarkt 3., valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárán.

Kecskeméten: Katona Zsigmond, Molnár Pál, Bódogh Ferenc gyógyszerész uraknál, Nyirády László és Pataky György urak kereskedésében.

Főraktár és felárusítás az osztrák-magyar monarchia részére:
Maager Vilmos, Bécs.
 III/3. Heumarkt 3. 159 24-4
 Utánzásokat a törvény üldözi.

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házban VI., Váci-körút 57^a sz.

KÜHN EDE
 gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)
 ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében felülmulthatatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL
 sorvetőgépeit leszállított árakon.

Hegyes, hullámos területre „MOSONI DRILL” legujabb, legegyszerűbb sorvetőt.
 Sack-féle ekek, két és többvasú ekek. Laacke-féle szántóföldboronák 12-féle nagyságban.
 Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták. Konkolyozók. Kitűnő szelelő magtár-rosta (33 frt), meglepő munkaképesség.

VENTZKY-féle FÜLLESTÖK.
 Szecska- és repavágók stb.
 Árjegyzékek bérmentve.

Főraktár: BUDAPEST, 1894. augusztus 1-től saját ház VI., Váci-körút 57^a

Tokaj városának ezen cimere

Bejegyzett védjegy mely az egyedül fennálló és a magas magyar kir. ellenőrzése osakis Tokajban kereskedelmi minisztérium alatt álló

Első Tokaji Cognac-Gyár

az eredeti „Tokaji Cognac” egyedüli előállítójának bejegyzett védjegye

a vételnél különös figyelembe veendő, mert „Tokaji Cognac” helyett értéktelen utánzatok, melyek Tokajból nem is származnak hozatnak forgalomba.

Kitüntetések: A magas m. kir. kereskedelemügyi minisztérium által a gyár állami kedvezményben részesül. Arany éremek: Páris, Bordeaux, Nizza, Brüsszel, Haaga, London, Berlin és Chicagó. Diszoklevél, mint legmagasabb elismerés: Bécsi 1894-iki nemzetközi kiállítás. Kapható: Minden nagyobb fűszer- és csemegekereskedésben, gyógyszerárakban, valamint jobb vendéglős és kávéházakban.

124 10-8

Dr. Carabelli-féle arckenőcs.
 (BÉCS)

Az arc szépítése, megifjítása és eltartására.

Teljesen ártalmatlan. Ezen kenőcs az arcot finomá teszi, a már néhány nap múlva fehérré teszi. Eltávolítja a porcsenéseket, bőrárkakat, szömöréket, szep- lőket, redőket, ráncokat, himlő és mífoltokat. A nagy pórusokat elűnteti és a finom ráncokat, melyek az idő kenőcsök és fehér álmartalmú hajpor követ- keztében képződnek. Ezen kenőcs tehát a legjobb el- tartó szer oly nők részére, a kik finni sze,eket hasz- nálják. Bőrszények, makacs bőrtisztítatlan, ágak ellen is sikerrel használható, széplé és ifjú m. den arcot még cüesebbé néknei is. Készítő iratok inem közöl- tettek. — Nagy tégely 1 frt. egy kisebb 60 kr. — Magyarországi főraktár: PETER OTTO gyógyszerár Budapest, Váci-körút 17. Postai küldés. 161 6-3

Thea kedvelőknek

valódi kelet-indiai thea, közvetlen a termelőtől importálva, idei termék, mint legfinomabb termék e téren elismerve, helyben szivességből kap- ható. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

165 2-2

Schönborn-Buchheim Ervin gróf Munkácsi és Szt.-Miklósi uradalmi forrás terméke.

Luhli Erzsébet asztali víz.

legjelenebb

Megbecsülhetetlen (vágygerjesztő és az emésztést előmozdító hatása folytán.

Rendkívül üdítő citrommal, gyümölcsnedvvel vagy borral vegyítve, a nélkül, hogy ennek színeit megváltoztatná.

Kletsinzky V. tanár, ezen víztől következőképen nyilatkozik: „A Schönborn Buchheim gróf ő fo- méltósága tulajdonát képező Luhli Erzsébet gyógy- forrás vize egy rendkívül ed-sav és al- kalikus savanyúvíz, mely külön ízzel és kiváló therapeutikus díkeltikus értékkel bír, teljesen ment a gyanak és keserű- sőnek még a nyomatlans, mi által bor- ról vagy gyümölcslézőpökkel való min- dennap használatra és élvezetre külön- sen alkalmasossá válik.

Dr. Nusler Lajos közokrházi igazgató adott véleményezésében a következőket mondja:

„Azon kellemes tulajdon- sággal mellet, melyekkel, mint élvezeti víz bír, a „Luhli Er- zsébet” forrás még nagy je- lentőségű gyógyvíz is, mely külön eredménynyol hasz- nálatik következő bajokban:

Mint külön passzív víz- zeti italul, kiváló diuretikus víz, mely a leghasználatosabb ilyen vizek között az első helyen áll, és oly vidékek szá- mára, melyek rossz tévizeivel bírnak, vagy oly járványok fellépése idején, melyek ere- dete fertőzött ivóvízre vezethető vissza, (Cholera, Typhus, Ma- laria) ezen vizek a természet csoda-adományának lehet ne- vezel.”

Luhli Erzsébet védjegye.

Szolyvai és Polenai égvényes savanyúvizek.
 Különleges szerköszvény ellen

Biztos hatású a némi szervek hán- talmánai, vese- és epeköbajoknál, valamint torok- és gégehurtnál, úgyszintén lélegzési nehézségeknél.

Dr. Boeman István a jelszavainak a következőket mondja a szolyvai forrásról:

„Tekintve a szénsav roppant mennyi- ségét a nagy sziklás tartalmát, melyek mellett a többi alkotórészek máshon- ra egészen elenyésznek, a szolyvai vizek a legkiválóbb égvényes vizeknek kell tek- lennk, mely úgy diuretikus haszná- lata, mint az egyébokra kiválóan al- kalmas.”

A polenai víztől ugyanezen- munkában következők olvashatók: „A polenai forrás, tekintve szén- sa- va tartalmát, a szolyvai vizekkel egyen- szor égvényes vizeknek, melyet a különböző közli egyik sem közelebb meg- sé.”

Dr. Than Károly egyetemi vgytanár összehasonlítást tén ezen külön lúgos savanyúvizek alkai sók tartalmát, illető- leg Preibis, Hár-falva, Krondorf, Glos- sübb, Parád, Csevice, Neumen vizeit- vel a következő eredményre jutott:

A szolyvai tisztán alkalikus és csaknem vas- mentes, míg a gieszhübi áthajlik a földes vizekhez és kissé vastartalmu.

A szolyvai tehát csaknem 3-szor koncentráltabb mint a gieszhübi; ugyanannyi víz él- vezete mellet az elsővel csaknem 7 annyi nátriumot és mintegy 4 annyi kalcium- mártadékat viszünk a gyó- morba, míg a földesnek és a szabad szén-savnak bevitt men- nyisége közelítőleg egyenlő.

A szolyvai víz en- nélfogva hatásosabb mint a gyógyvíz.

Főraktár Magyarország és tartományai részére:

MAUTNER és WILCZEK gyarmatárú, festék- és déligyümölcs nagykereskedő cégénel **BUDAPEST.**
 (Képviseleve **ZILZER ADOLF** úr által.)

KECSKEMÉTEN kapható:
Nyirády László és Dávid Bertalan uraknál.

Szolyvai és polenai védjegye.

alapított 1865. Sürgőnycim: **Dietrich Budapest.**

DIETRICH és FIA

ezelőtt Dietrich és Gottschlig cs. és kir. udvari szállítók,

tea, rum, cognac és palackcsör nagykereskedők BUDAPESTEN.

Központi iroda: IV. régi posta-utca 10. sz.

Fiok raktárak: **IV. Váci-utca 12. sz. „Peking városához”,** a korona kávéházzal szemben.
IV. kigyó-tér 1. szám „A tea növényhez”,
VI. Andrassy-ut 33. „Moszkva városához”, Andrassy-ut és nagymező-utca sarkán.

Átviteli pinczék és raktárak: **X. Kőbánya, füzér-utca 30. sz.**
Városi palackcsörraktár: IV. aranykéz-utca 1. sz.

Közvetlen behozatal I-ső rendű **Jamaica rum, francia cognac (C. Duver- gey Taboureau)** és francia, még hollandi (Ervin Lucas Bois) **likőrök**. Kiválóan ajánl- hatjuk utóérhetetlen és 30 év óta közkeveltségnek örvendő **tea vegyítkeinket**, mint: **Mandarin vegyíték, császár vegyíték, moszkvai vegyíték, király vegyíték** és **udvari vegyíték** o. é. 3 frtől 12 frt 1/2 kilónként.

JAMAICA RUM
 20, 35 és 1 1/10 litert tartalmazó palackokban 25 krtól o. é. 6 frtig.

BRASILIAI RUM
 védjegyünkkel ellátott palackokban, 1 1/10 ltr. frt 1.25 kr. 70 centiliter 68 kr.

COGNACOK

francia 70 centiliteres palackokban 1 frt 20 krtól 12 frtig **Francia cognac saját czimkéinkkel és védjegyünkkel**, czégünk különlegessége, 74 centiliteres palac- kokban, 4 frtől 18 frtig.

A legkisebb rendelmények is gyorsan és legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek. Ismétlőadók, szállodás és kávék urak részére külön kedvezmények. Levelezőlappal kívánt kimerítő árjegyzékeink azonnal ingyen és bérmentve elküldetnek.

Főraktár Kecskemét részére: **Dávid Bertalan úrnál.** 12-4

Sürgőnycim: **Gottschlig Budapest.** Telefon 57-86.

GOTTSCHLIG ÁGOSTON
 tea, rum- és cognac-nagykereskedő **BUDAPEST.**

Központi iroda: IV. Váci-utca 4. sz.

RAKTÁRAK:
IV. Váci-utca 6. sz. „A Mandarinhoz”
VI. Andrassy-út 23. sz. „Hong-Cong városához”
 a városház-tér mellett. a kir. opera átellenében.

Kiviteli pinczék: **X. Kőbánya, füzér-utca 9. sz.**

Kizárólagos bizományi raktár Kecskemét és környéke részére: **STEIN LAJOS úrnál.**

Közvetlen behozatalú valódi kínai és orosz karaván teák, Jamaica- Brazíliai- és Cuba-rumok, francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palackokban, eredeti árak mellett.

10-3 1:0 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

